

Handlingsplan for trygt og godt skolemiljø

Kirkenes videregående skole

Innhold

Handlingsplan for trygt og godt skolemiljø ved Kirkenes videregående skole	2
Innledning.....	2
Mål	2
Lovgrunnlag	2
Plikt til å følge med, og gripe inn.....	2
Prosedyre for å følge med og gripe inn.....	2
Varslings- og undersøkelsesplikt	3
Prosedyre ved varslings og undersøkelse	3
Aktivitetsplikt	4
Prosedyre for utarbeidelse av tiltaksplan i saker som omhandler elev - elev.....	4
Avslutning av sak.....	5
Prosedyre i saker som omhandler mobbing, vold, diskriminering og trakassering ansatt - elev.....	6
Om Fylkesmannens ansvar	6
Forebyggende arbeid for trygt og godt skolemiljø	7
Definisjoner	8
Mobbing	8
Vold	8
Diskriminering.....	8
Trakassering.....	8

Handlingsplan for trygt og godt skolemiljø ved Kirkenes videregående skole

Handlingsplanen er en utdyping av Finnmark fylkeskommunes dokument: «Prosedyrer – når elever ikke opplever et trygt og godt skolemiljø», og Kapittel 9a i opplæringsloven.

Innledning

Kirkenes videregående skole har nulltoleranse når det gjelder krenking som mobbing, vold, diskriminering og trakassering. Alle elever ved Kirkenes videregående skole har rett til et trygt og godt skolemiljø som fremmer helse, trivsel og læring.

Alle som arbeider på skolen har plikt til å følge med, gripe inn og varsle dersom de oppdager mobbing, vold, diskriminering og trakassering, eller tegn til slikt. Det skal være lav terskel for å varsle, og skolen skal reagere raskt.

Handlingsplanen viser til lovgrunnlaget, og beskriver hvordan Kirkenes videregående skole skal arbeide forebyggende, og når det er avdekket at elev ikke har et tilfredsstillende skolemiljø.

Mål

At alle elever ved Kirkenes videregående skole har et trygt og godt skolemiljø.

Lovgrunnlag

Grunnlaget for prosedyren er lagt i oppl.lovens kapittel 9A.

<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1998-07-17-61?q=oppl%C3%A6ringsloven>

I tillegg er Barnekonvensjonen viktig i håndteringen av skolemiljø saker, da særlig artikkel 3 som omhandler barnets beste og artikkel 12 som handler om at barn har rett til å si sin mening.

<http://barneombudet.no/for-voksne/barnekonvensjonen/hele-barnekonvensjonen/>

Plikt til å følge med, og gripe inn

Utdrag fra opplæringsloven:

§ 9 A-4 Aktivitetsplikt for å sikre at elever har eit trygt og godt psykososialt skolemiljø.

Alle som arbeider på skolen, skal følge med på om elevane har eit trygt og godt skolemiljø, og gripe inn mot krenking som mobbing, vald, diskriminering og trakassering dersom det er mogleg.

Alle som arbeider på skolen, skal varsle rektor dersom dei får mistanke om eller kjennskap til at ein elev ikkje har eit trygt og godt skolemiljø. Rektor skal varsle skoleeigaren i alvorlege tilfelle.

Prosedyre for å følge med og gripe inn

Alle som arbeider ved Kirkenes videregående skole har ansvar for å følge med på det som skjer i skolens bygg og på skolens område. Alle oppfordres til å være mer til stede i skolens

fellesarealer i friminutt, og legge noen av ukas spisepauser til kantina. Tilstedeværelse av voksne kan ha en dempende effekt og gi større trygghetsfølelse for elevene.

Hvis du som ansatt i ved Kirkenes videregående skole overhører for eksempel hatytringer eller observerer mer indirekte krenkelser som utestenging, isolering og baksnakking, skal du gripe inn umiddelbart og stoppe situasjonen.

Konflikter som oppstår skal løses på lavest mulige nivå, tidsaspektet er derfor av stor betydning.

Varslings- og undersøkelsesplikt

Utdrag fra opplæringsloven:

§ 9 A-4 *Aktivitetsplikt for å sikre at elever har eit trygt og godt psykososialt skolemiljø.*

Ved mistanke om eller kjennskap til at ein elev ikkje har eit trygt og godt skolemiljø, skal skolen snarast undersøkje saka.

§ 9 A-5 *Skjerpa aktivitetsplikt dersom ein som arbeider på skolen, krenkjer ein elev*

Dersom ein som arbeider på skolen, får mistanke om eller kjennskap til at ein annan som arbeider på skolen, utset ein elev for krenking som mobbing, vald, diskriminering og trakassering, skal vedkommande straks varsle rektor. Rektor skal varsle skoleeigaren.

Dersom det er ein i leiinga ved skolen som står bak krenkinga, skal skoleeigaren varslast direkte av den som fekk mistanke om eller kjennskap til krenkinga.

Prosedyre ved varsling og undersøkelse

Ved Kirkenes videregående skole skal det skal være lav terskel for å varsle, og alle varsler skal undersøkes. Undersøkelsene skal starte snarest, og innen fem dager fra varselet er gitt.

Den som får kjennskap eller melding om at en elev ikke har et godt og trygt skolemiljø, skal:

1. Fylle ut «Varsel ved brudd på §9 A-2 *Retten til et trygt og godt skolemiljø*» i «Protokoll – melding og oppfølging Kapittel 9A saker ved Kirkenes videregående skole».
2. Orienterer ansvarlig avdelingsleder. Avdelingsleder orienterer kontaktlærer og avtaler hvem som undersøker saken.

NB! Dersom melding gjelder elev som ikke har godt og trygt skolemiljø på grunn av en ansatt, skal varsel leveres til rektor, som så orienterer skoleeier.

Dersom melding gjelder en i ledelsen, skal varsel leveres direkte til skoleeier.

Videre undersøkelser og tiltak skal utføres av skoleeier, eller den skoleeier utpeker.

Prinsipper ved undersøkelse:

- Plikten til å undersøke betyr at skolen skal undersøke elevens opplevelse av skolemiljøet.
- Det er elevens egen opplevelse av hvordan de har det på skolen som er avgjørende, og skal ligge til grunn for videre arbeid i saken.
- Skolen skal ikke skaffe, og vurdere bevis for eller mot at eleven er blitt krenket eller mobbet.
- Alle parter i saken skal få anledning til å belyse og forklare saken.

Undersøkelser:

- Samtale med eleven som ikke har et godt og trygt skolemiljø for å belyse saken og beskrive problemene.
- Kartlegge hvilke andre personer som er involvert, eller delaktig.

- Samtale med andre parter i saken, slik at de kan belyse og forklare saken.
- For elever under 18 år: vurdere om foresatte skal orienteres, rådføres eller involveres.
- Undersøke med rådgivertjenesten og PP-tjenesten om de har hatt kontakt med eleven og om det er noen historikk i saken.
- Sammen med elev, vurdere om det skal gjøres tiltak.

Listen er ikke uttømmende, det må brukes skjønn i hver enkelt sak i forhold til hvilke undersøkelser som er hensiktsmessige.

Avvente, eller opprette tiltak?

Basert på resultatene fra undersøkelsen beslutter avdelingsleder, eller den som er ansvarlig for å undersøke saken, i samråd med elev, om det skal settes inn tiltak.

- Dersom det besluttes å opprette tiltak skal rektor orienteres om saken.
- Dersom det besluttes og ikke sette inn tiltak, avtales tidspunkt for et oppfølgingsmøte med elev, for å sikre at eleven har et godt og trygt skolemiljø.

Dokumentasjon:

Hvilke undersøkelser som gjøres og hva som fremkommer skal skrives inn i «Protokoll – melding og oppfølging Kapittel 9A saker ved Kirkenes videregående skole», av den som har vært ansvarlig for undersøkelsene.

I saker som omhandler elev-elev: All informasjon vedrørende samme sak, samles i ett dokument av avdelingsleder, og lagres på I:disken, HMS, Kapittel 9A saker. Lagres med navn på elev, samt dato og årstall for når saken er opprettet.

Aktivitetsplikt

Utdrag fra opplæringsloven

§ 9 A-4 *Aktivitetsplikt for å sikre at elever har eit trygt og godt psykososialt skolemiljø.*

Når ein elev seier at skolemiljøet ikkje er trygt og godt, skal skolen så langt det finst eigna tiltak sørge for at eleven får eit trygt og godt skolemiljø. Det same gjeld når ei undersøking viser at ein elev ikkje har eit trygt og godt skolemiljø.

Skolen skal sørge for at involverte elevar blir høyrde. Kva som er best for elevane, skal vere eit grunnleggjande omsyn i skolen sitt arbeid.

Skolen skal lage ein skriftleg plan når det skal gjerast tiltak i ei sak. I planen skal det stå

- a) kva problem tiltaka skal løyse
- b) kva tiltak skolen har planlagt
- c) når tiltaka skal gjennomførast
- d) kven som er ansvarleg for gjennomføringa av tiltaka
- e) når tiltaka skal evaluerast.

Skolen skal dokumentere kva som blir gjort for å oppfylle aktivitetsplikta etter første til femte ledd.»

Prosedyre for utarbeidelse av tiltaksplan i saker som omhandler elev - elev

Når det er besluttet at det er nødvendig å sette inn tiltak, skal det utformes en skriftlig aktivitetsplan. Tiltaksplanen skal kunne leveres involverte parter, og skal derfor ikke inneholde sensitiv informasjon.

Utføres av avdelingsleder på rektors delegasjon, men rektor skal være godt orientert.

Prinsipper ved utforming av tiltak:

- Tiltakene skal utformes i samråd med elev.
- Kontaktlærer skal involveres i utformingen av tiltak.
- Dersom eleven ønsker det, skal tiltak utformes i samråd med foresatte.
- I komplekse saker skal sosialpedagogisk rådgiver være med å vurdere tiltak.

Utforming av tiltak:

- Tiltak må vurderes ut fra den enkelte sak, og tilpasses elevens ønsker og behov.
- Det må benyttes profesjonelt skjønn, slik at tiltak ikke gir utilsiktet belastning for elever som ikke er direkte involvert i saken.
- Ved sak om mobbing skal et av tiltakene være en stoppsamtale med de som utøver mobbing. Dette er en konfronterende samtale, og ingen forhandling. I samtalen må det klart fremgå at krenkende eller truende adferd ikke er akseptert ved Kirkenes videregående skole, og at dette må stoppe umiddelbart.
- Tiltak basert på dialog og samtale er ønskelig. Målet for dialogen og samtalene er at partene på et tidspunkt sitter sammen og drøfter saken. Det er ikke et mål at partene skal bli venner, men at de skal respektere hverandre og stoppe de handlinger som oppleves som krenkende for andre. Det er viktig at alle forstår sin rolle i å bidra til at andre kan ha en ok skolehverdag.
- Det bør ikke utformes tiltak som innebærer «å legge lokk på» en sak.
- Det bør ikke utformes tiltak som innebærer at elever separeres fra sitt klassemiljø, eller ikke kan delta i den ordinære undervisningen.

Evaluerings:

- Aktivitetsplanen skal være tidsbegrenset, og skal evalueres.
- Dersom tiltakene ikke har oppnådd formålet, må skolen fortsette arbeidet og vurdere om tiltaksperioden skal forlenges, eller om det skal settes inn flere eller andre tiltak.

Tiltaksplikten løper så lenge en elev opplever at skolemiljøet ikke er trygt og godt, og det finnes egnede tiltak som kan settes inn.

Dokumentasjon:

Aktivitetsplan og evalueringer skal fylles inn i «Protokoll – melding og oppfølging Kapittel 9A saker ved Kirkenes videregående skole». Avdelingsleder, Rektor, eller den rektor har utpekt som ansvarlig har ansvar for dokumentasjon. All informasjon vedrørende samme sak, samles i ett dokument, og lagres på I: disken, HMS, Kapittel 9A saker, av avdelingsleder. Filnavnet skal inneholde elevens navn, dato og årstall for når saken er opprettet.

Avslutning av sak

Når eleven igjen opplever å ha et trygt og godt skolemiljø, og har samtykket og signert på at saken kan avsluttes, skal saken arkiveres i P360, sikker sone. Sakens mappe på I:disken skal påføres dato og årstall for avsluttet og flyttes til mappe «avsluttede 9A saker». Avdelingsleder er ansvarlig for avslutning og dokumentasjon, og skal orientere rektor når en sak avsluttes.

Prosedyre i saker som omhandler mobbing, vold, diskriminering og trakassering ansatt - elev

Utføres av skoleeier, eller den skoleeier delegerer oppgaven til.

Prinsipper, og utforming av tiltak og evaluering er lik som i saker dere elev-elev, med unntak av følgende:

- Elev bør oppfordres til å ha med seg foresatt eller en annen voksen tillitsperson.
- Rektor varsler snarest den ansatte som er part i saken.
- Den ansatte tilbys å ha med tillitsvalgt.
- Den ansatte tilbys kopi av sakspapirer, så fremt det ikke hindres av personvernloven.

Dokumentasjon:

I henhold til skoleeiers instruks.

Om Fylkesmannens ansvar

Utdrag fra opplæringsloven

§ 9 A-6 Fylkesmannen si handheving av aktivitetsplikta i enkeltsaker.

Dersom ein elev ikkje har eit trygt og godt skolemiljø, kan eleven eller foreldra melde saka til Fylkesmannen etter at saka er teken opp med rektor.

Fylkesmannen skal avgjere om aktivitetsplikta etter §§ 9 A-4 og 9 A-5 er oppfylt. Dersom saka ikkje er teken opp med rektor, eller om det er under ei veke sidan ho vart teken opp, skal Fylkesmannen avvise saka, med mindre særlege grunnar gjer dette urimeleg. Det same gjeld dersom saka ikkje gjeld skolemiljøet på skolen der eleven går når saka blir meldt til Fylkesmannen.

Forebyggende arbeid for trygt og godt skolemiljø

Et viktig forebyggende tiltak er å arbeide med etablering og vedlikehold av godt klasse- og læringsmiljø. Ved Kirkenes videregående skole skal dette skje gjennom tydelig og autoritativ klasseledelse.

Tydelig og autoritativ klasseledelse innebærer for oss:

- Tydelige grenser og overholdelse av regler for arbeid, samhandling og kommunikasjon i klasserommet.
- Klare forventninger til adferd og læring.
- Varm og aksepterende holdning til elevene.
- Positiv relasjon til alle elever.

Informasjon:

Ved hver skolestart skal kontaktlærer gjøre det klart for elevene at det er nulltoleranse for hendelser som kan påføre elever et dårlig skolemiljø ved Kirkenes videregående skole. Elevene skal gjøres kjent med og minnes på hovedtrekkene i Opplæringsloven kapittel 9 A, handlingsplanen og dens innhold, samt skolens trivselsregler.

På høstens foreldremøte skal foresatte gjøres kjent med hovedtrekkene i kapittel 9 A, herunder aktivitetsplikten og om muligheten til å melde saken til Fylkesmannen. Elever og foresatte skal også gjøres kjent med skolens handlingsplan og trivselsregler.

Læringsmiljø, respekt og trygghet skal være ett av temaene i alle elevsamtaler.

Nettvett skal årlig tas opp i informasjonsmøter, være tema i undervisning i fag der dette er relevant, eller på annen måte settes fokus på.

Elevmedvirkning:

Det er viktig at elevene selv er delaktig i arbeidet for et trygt og godt skolemiljø. At de involveres og ansvarliggjøres både på klassenivå og skolenivå. Elevene skal sikres involvering i planlegging og gjennomføring av det forebyggende arbeidet for et trygt og godt skolemiljø. Dette skal gjøres ved at læringsmiljø, respekt og trygghet er faste tema på møter i elevrådet og i skolemiljøutvalget.

Definisjoner

Opplæringsloven bruker krenkelser som overordnet begrep for mobbing, vold, diskriminering og trakassering.

Mobbing

Mobbing, er definert slik i forarbeidet til opplæringsloven kapittel 9 A:

«En person blir mobba når han eller hun, gjentatte ganger og over tid, er utsatt for negative handlinger fra en eller flere personer. Det er ei negativ eller aggressiv handling når noen med vilje påfører en annen person skade eller smerte – ved fysisk kontakt, ved ord eller på andre måter. For å kunne bruke benevninga mobbing skal det også være en viss ubalanse i makt – og styrkenivået: den som blir utsatt for de negative handlingene, har vanskelig for å forsvare seg og er noe hjelpeløs overfor den eller de som plager han eller henne.»

Det er altså tre faktorer som kjennetegner mobbing:

1. Aggressiv eller ondsinnet atferd, eller ondsinnede og negative handlinger.
2. Ubalanse i styrke- eller maktforholdet mellom mobber og den som mobbes.
3. Gjentas over tid, og inntreffer ofte uten noen åpenbar provokasjon fra offeret side.

Vold

Hverken i kapittel 9A eller i forarbeidene er vold nærmere definert. Stiftelsen *Alternativ til vold* definerer vold som:

«Enhver handling rettet mot en annen person, som gjennom denne handlingen skader, smerter, skremmer eller krenker, får denne personen til å gjøre noe mot sin vilje eller slutte å gjøre noe den vil.

Vold blir ofte forbundet med fysiske handlinger, men kan også være psykisk, materiell, seksuell og latent. Vold er altså ulike handlinger som har det til felles at de skader, smerter, skremmer eller krenker en annen person.»

Diskriminering

Hverken i kapittel 9A eller i forarbeidene er diskriminering nærmere definert.

Likestillings og diskrimineringsloven omtaler diskriminering slik:

«Å behandle noen urettferdig på grunn av tilhørighet til en viss gruppe, behandle noen dårligere enn andre, forskjellsbehandle noen uten saklig grunn.»

Trakassering

Hverken i kapittel 9A eller i forarbeidene er trakassering nærmere definert.

Likestillings og diskrimineringsloven §13 definerer trakassering slik:

«Handlinger, unnlatelser eller ytringer som har som formål eller virkning å være krenkende, skremmende, fiendtlige, nedverdiggende eller ydmykende.»